

Kárpáti Tamásné – Vajda Sándorné

BETŰZSONGLÓR

LOGOPÉDIAI JÁTÉKOK
KICSIKNEK ÉS NAGYOBBAKNAK

MÓRA KÖNYVKIADÓ

Írta és a feladatokat összeállította:
Kárpáti Tamásné és Vajda Sándorné

Grafika: Szabó Anna

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos!

© Kárpáti Tamásné, Vajda Sándorné, 2023
© Móra Könyvkiadó, 2023
Az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

A kiadó könyveit kedvezménnyel
megrendelheti webáruházunkban:
www.mora.hu

Kiadja a Móra Könyvkiadó Zrt.,
Janikovszky János elnök-vezérigazgató
Felelős szerkesztő: Török Ágnes
Szerkesztő: Borbély Borbála
E-mail: mora@mora.hu • Honlap: www.mora.hu

Bevezetés

A *Betűzsonglőr* játékaival szeretnénk hozzájárulni az olvasás, írás, nyelvtan, irodalom megszerettetéséhez, könnyebb elsajátításához. Játsszani minden gyermek szeret, és közben észrevétlenül kialakulnak azok a készségeik is, amelyek az elvont fogalmak megértését megkönnyítik.

A könyvben található játékokat lehet egyénileg vagy csoportban is használni.

Kártyajátékok: 5., 7., 15., 27. oldal.

Dobókockával játszható társasjátékok: 9., 10., 14., 17., 18., 19., 20., 21., 29., 32., 37., 39., 40. oldal.

11., 12., 13. oldal: Az auditív differenciálás fejlesztése, összetett szavak alkotása.

15. oldal: Kártyajáték. A pakliból húzni kell, és a rajta szereplő szavakat beszéd nélkül úgy bemutatni, hogy a többiek kitalálják. Minden szó egy pontot ér.

17., 18. oldal: Ellentétpárok keresése. Ha tudja, 2 pont, ha nem, de megtalálja a pályán a párját, 1 pont. A játék befejezése után ki hány ellentétpárra emlékszik?

19. oldal: A játék után: mik ezek? Amelyiket ismered, színezd ki!

20., 21. oldal: Főnevek keresése igék közül.

22. oldal: Kettévágott közmondások összeillesztése.

23., 24., 25. oldal: A szólásokban szereplő állatok rajzával a mondatok összekötése, értelmezése.

26. oldal: Szólások értelmezése + vajon egy szóval is kifejezhetőek?

27. oldal: Szövegértés. Melyik mondat jelentése tér el a többitől?

29. oldal: Szólások értelmezése.

30., 31. oldal: Szólások értelmezése. A következő, 31. oldalon található a mondatok második fele, a kis, üres négyzetekbe kell beírni a szólás első felének feketével jelzett számát.

32. oldal: Szólások befejezése önállóan – dobókockás társasjáték.

33., 34. oldal: A hiányzó szavak a háromszögekben vannak. Kösd össze, vagy írd a kipontozott vonalra őket!

35. oldal: Összetett szavak alkotása azonos elő- ill. utótaggal.

36. oldal: Memória, asszociációs készség, szókincsfejlesztés.

37., 38. oldal: Szószintézis betűkből. -ít végű igék.

39. oldal: Hallási differenciáló gyakorlat.

40. oldal: Betűkből szószintézis. Többféleképpen játszható:

1. Dobókockával, lépegetve, megfejtve a szót.
2. A játékvezető felolvassa a RAJT-tól kezdve a mezőkön szereplő betűket.
A játékos nem látja, csak hallja őket, így kell kitalálnia a szót.

Örömteli, vidám játékot és sok sikert kívánunk!

A szerzők

A feladatok megoldását megtalálja honlapunkon, ahonnan ingyenesen letöltheti.

Vágd ki a kártyákat!
Keresd meg, mi a jelentése! (verseny időre)

				
Nem nőtt be a feje lágya.	Nem köti másnak az orrára.	Nem árulok zsák-bamacskát.	Nem ér egy hajítófát sem.	Nem teszi ki az ablakba.
				
még nem nőtt fel	titkolja	igazat mond	értéktelen	nem dicsekszik vele
				
Nagy fába vágta a fejszét.	Nagy kő esett le a szívére.	Nagy port vert fel.	Nagy port hint a szemébe.	Nagy feneket kerít neki.
				
nehéz dologba kezd	megkönynyebbül	feltűnést kelt	becsapja, átveri	kis dologból nagyot csinál

Vágd ki a kártyákat!
Keresd meg, melyik szóláshoz tartozik!

 Bekötik a fejét.	 A fejére ejtették.	 Nem káptalan a feje.	 Fején találja a szöveget.	 Megmossák a fejét.
 feleségül veszik	 ütődött, nagyon buta	 nem tudhat mindent	 rátapint a lényegre	 leszidják
 Jön még kutyára dér.	 Kutya baja sincs.	 Kutyába sem veszik.	 Egyik kutya, a másik eb.	 A kutyának sem kell.
 fordul még a szerencse	 jól van	 semmibe se veszi	 egyformák	 senkinek sem kell

Ly? j? Svindli?

RAJT

Dobj és lépj! Hol van ly, illetve j,
ha egyikben sem, mondjátok, hogy svindli!

rádió	június	piac
erkély	riasztó	hógolyó
homályos	január	szegély
fióka	vakáció	Siófok
gombolyag	hajnalka	furulya
lyukasztó	akadály	golyóstoll
gereblye	liliom	terjed
hiú	viola	hiába
javítás	ibolya	lajhár
kastély	mosolyog	sompolyog
síel	hajtogat	jaguár
hiány	leány	hiúz
televízió	sarjad	rigolyás
tengely	millió	malária
folyosó	kulcslyuk	persely
diafilm	diadal	tied

RAJT

Dobj és lépj! Hol van ly, illetve j,
ha egyikben sem, mondjátok, hogy svindli!

jelent	Mária	gabalyodik
jobbra	Gergely	tartály
gomolyog	Orsolya	pályoly
dosszié	Mariann	logopédia
pikkely	pajtás	pelyva
karvaly	kutyatej	viaskodik
tarajos	jácint	szabályos
pióca	dalia	diadal
pulyka	rejtvény	hárpia
ejtőernyős	írásjel	papagáj
ajándék	királyfi	seregély
diák	fiatal	hiéna
szomjas	éjszaka	csermely
korcsolya	hajlik	pelyhes
gömbölyű	bélyegző	bajnok
hiú	pehely	kiált

Füleljünk! 1.

Egyéni feladatmegoldás.

Két gyerek egyszerre mondja a szavakat,
a harmadik pedig kitalálja és kimondja azokat.
Minden helyes megfejtés 1 pontot ér! (verseny)

 ↓ + ↓ lufi fóka	 ↓ + ↓ büfé füge	 ↓ + ↓ fagyi gyufa	 ↓ + ↓ tócsa kávét
 ↓ + ↓ teve néző	 ↓ + ↓ páva tévét	 ↓ + ↓ gyáva cápa	 ↓ + ↓ csésze vége
 ↓ + ↓ róka bika	 ↓ + ↓ kígyó móka	 ↓ + ↓ gólya rigó	 ↓ + ↓ csiga rugó
 ↓ + ↓ régit legó	 ↓ + ↓ mese kacsa	 ↓ + ↓ láma liba	 ↓ + ↓ cumi puma
 ↓ + ↓ nagyit süni	 ↓ + ↓ zseni foci	 ↓ + ↓ pösze pipi	 ↓ + ↓ puszi kupa
 ↓ + ↓ betű búcsút	 ↓ + ↓ bogyó bánya	 ↓ + ↓ sűrű séta	 ↓ + ↓ gyűrű süti

Mondj 3-3 szót!

Egyéni feladatmegoldás.

Dobj és lépj, vagy csukott szemmel válassz!
Ha nem sikerül: lépj vissza a RAJT-ra!

Most mutasd meg!

Egyéni feladatmegoldás.

Vágd ki a képeket!
Húzz egy kártyát, és mutasd!

kér

sír

fázik

mosolyog

tétovázik

ír

siet

ordít

evez

örül

ás

varr

figyel

táncol

mosakodik

olvas

tanul

iszik

napozik

gondolkodik

szeret

énekel

hegedül

szaladgál

röplabdázik

les

focizik

karmol

takarít

korcsolyázik

fél

tanít

megijed

csipeget

fenyeget

bámul

dobál

hajlong

gömbölyít

fészülködik

pislog

bámul

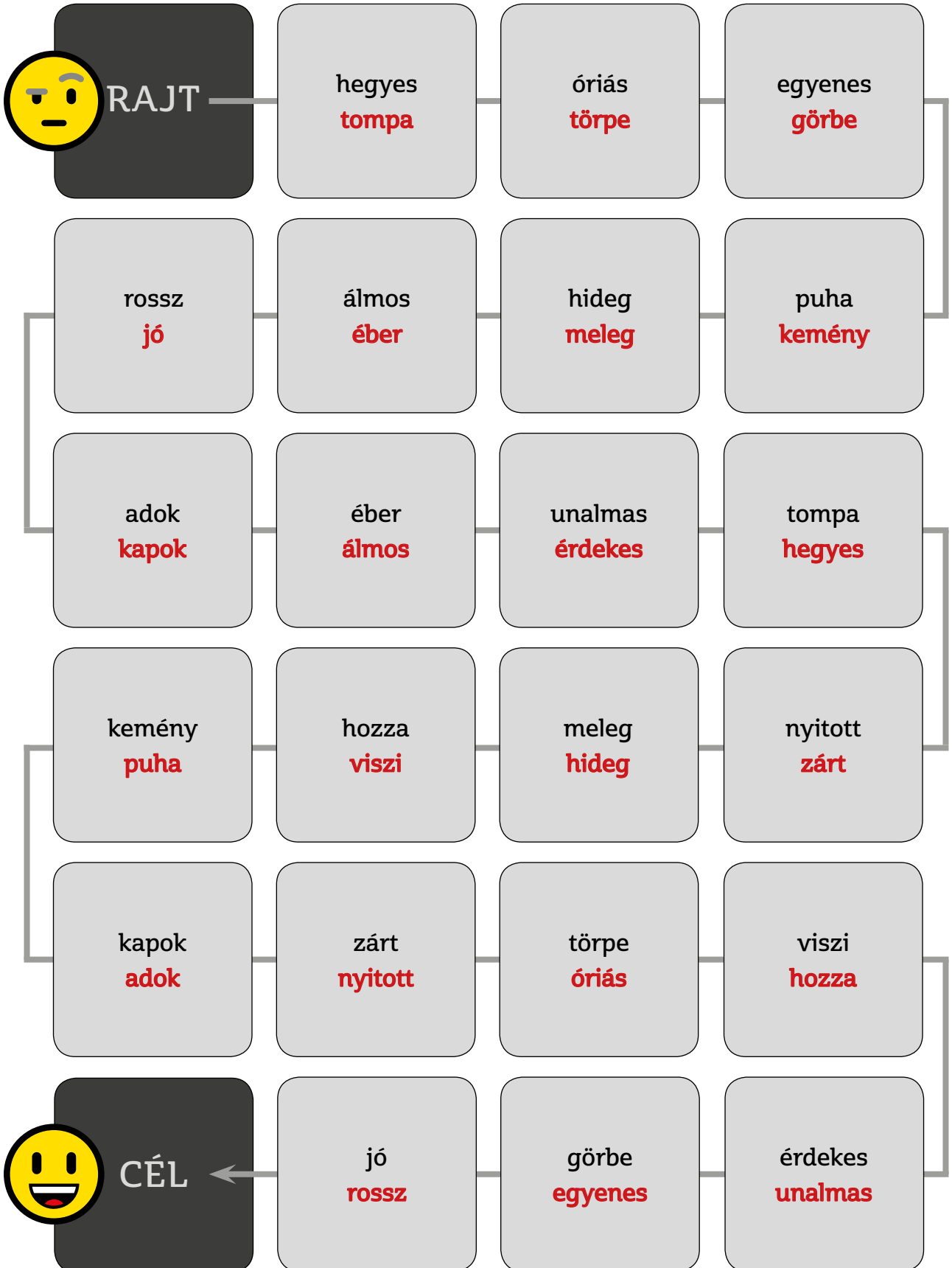
sétál

eszik

söpröget

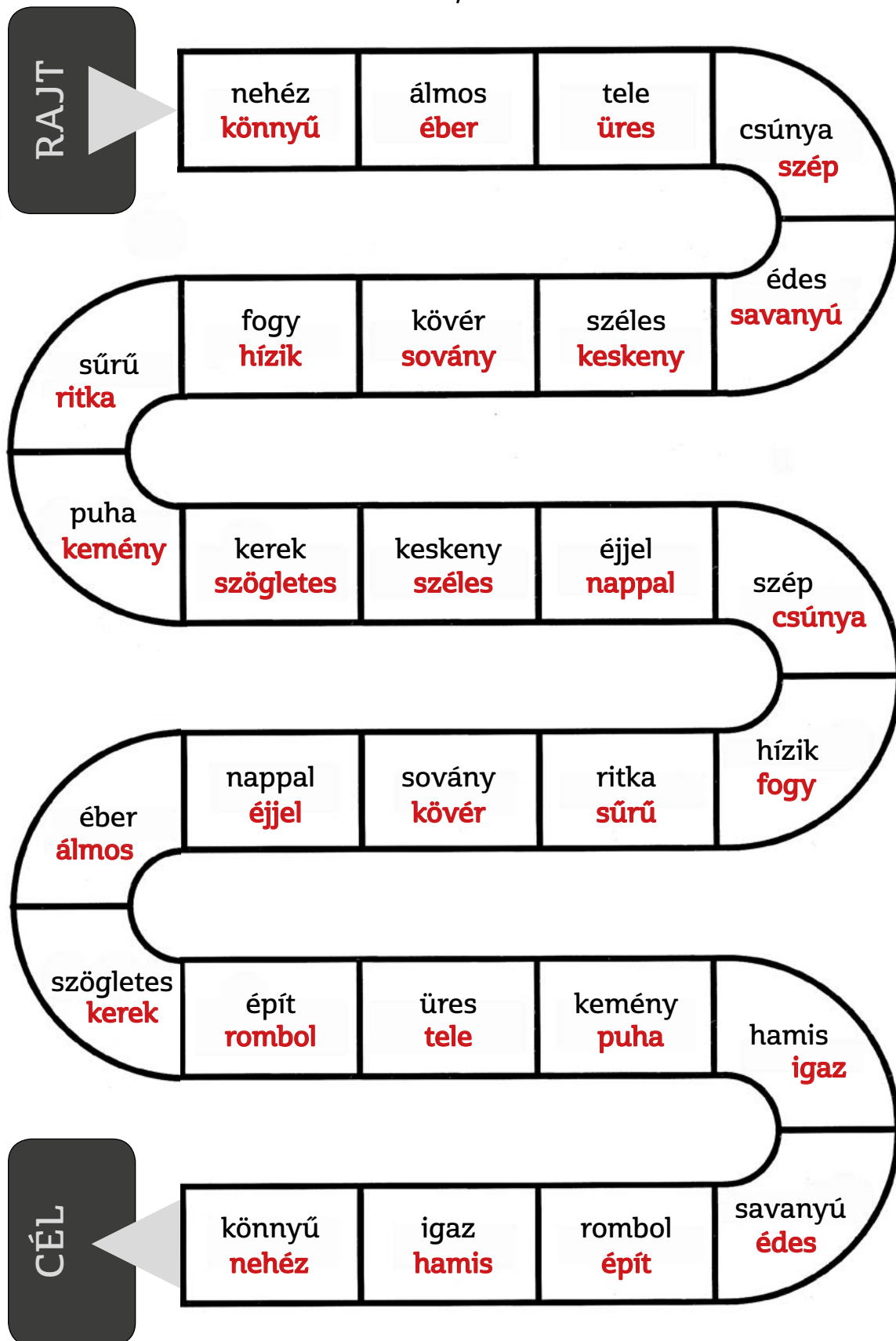
Mondd ki az ellentétét!

Dobj és lépj!
Ha nem tudod, 1x kimaradsz!

Mi az ellentéte?

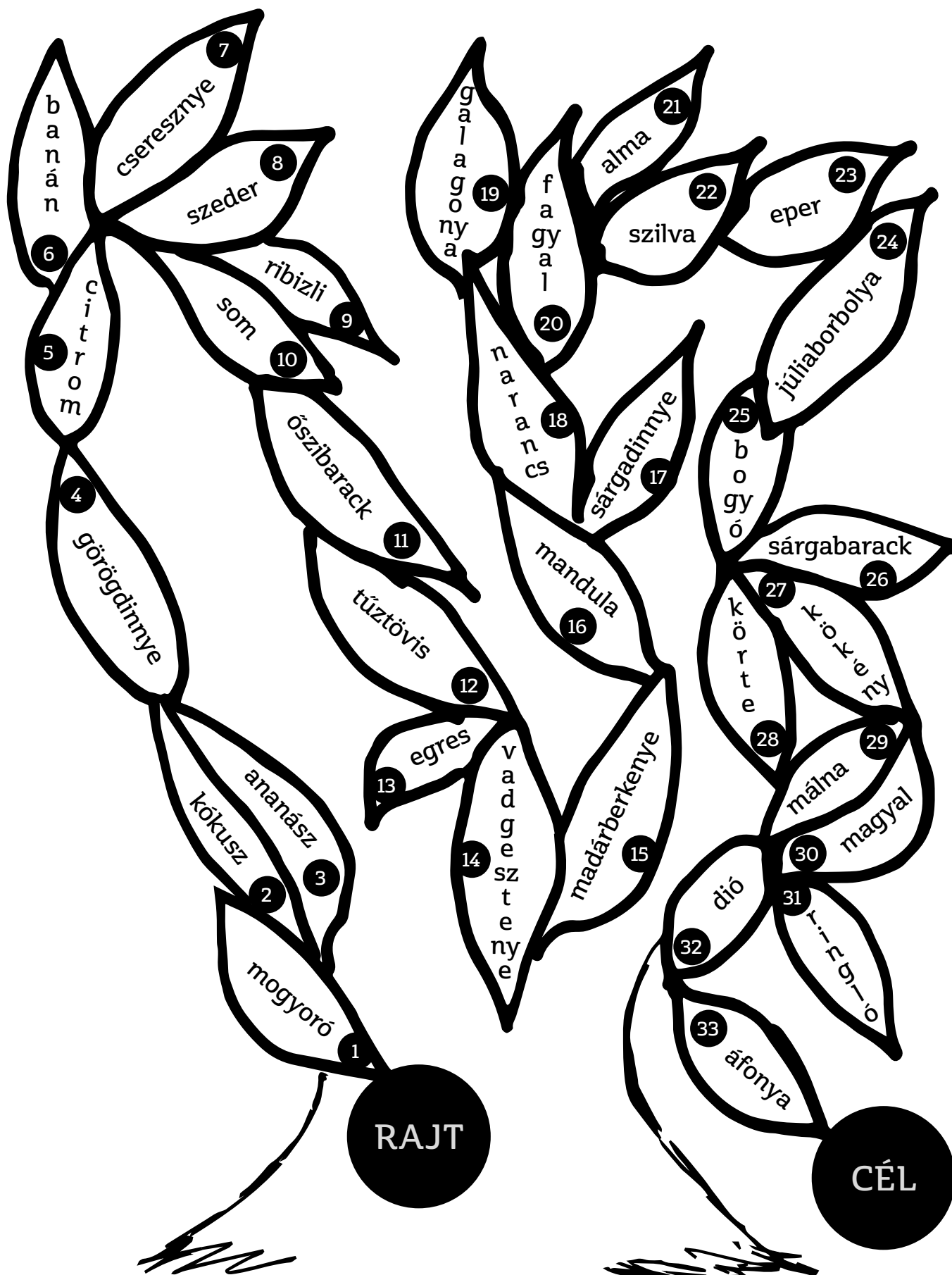
Dobj és lépj!
Ha nem tudod, 1× kimaradsz!

Mi terem a fán?

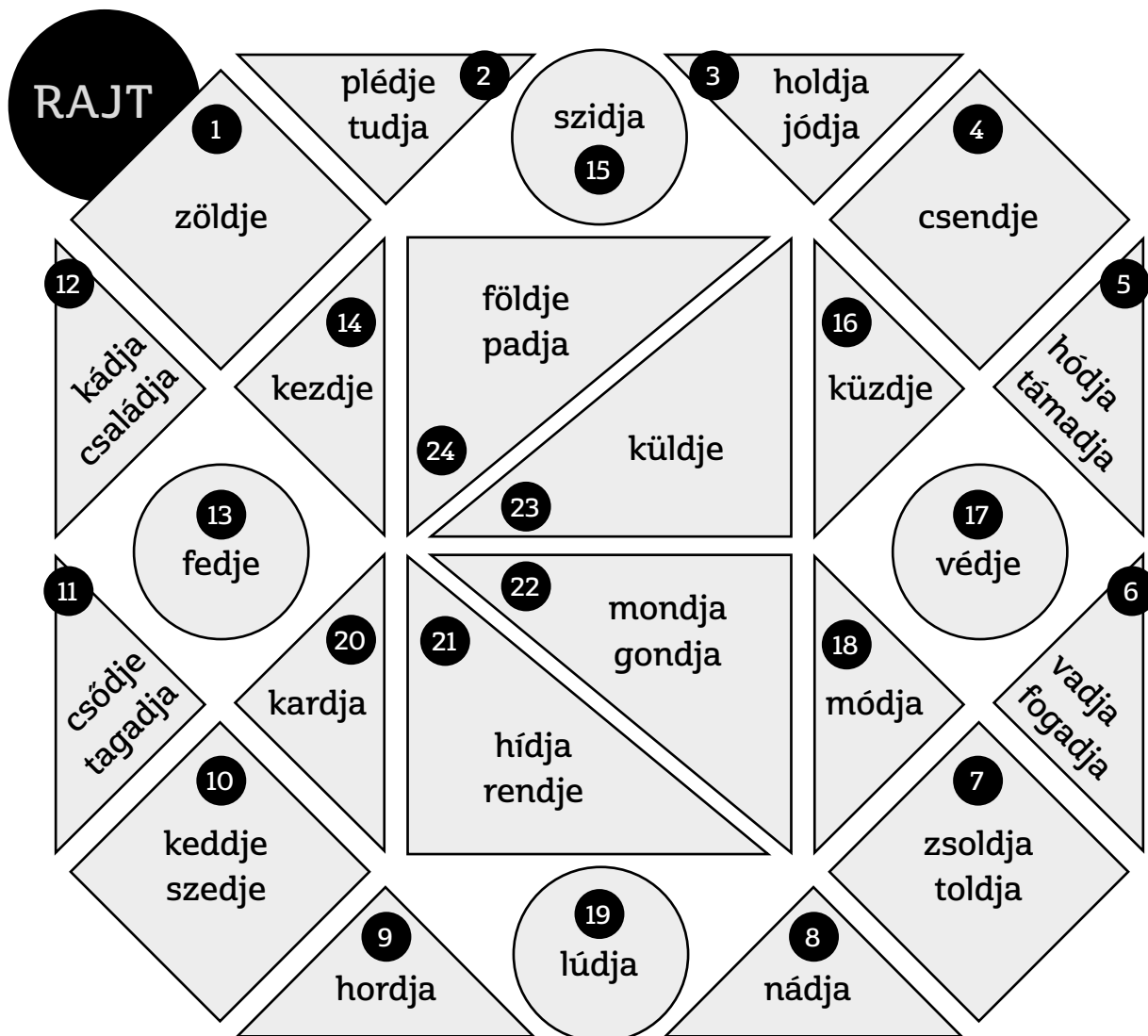
Egyéni feladatmegoldás.

Dobj és lépj! Színezd ki amiket ismersz!
Minden dobásnál olvasd el a szavakat!

Szófaji TOTÓ 1.

Dobj és lépj , a számozás menete szerint haladj!
Olvasd a szavakat! Mi a szófaja? Keresz főneveket! Írd le!

pléd

nád

kard

hold

kedd

híd

jód

csőd

rend

csend

kád

gond

hód

család

föld

vad

mód

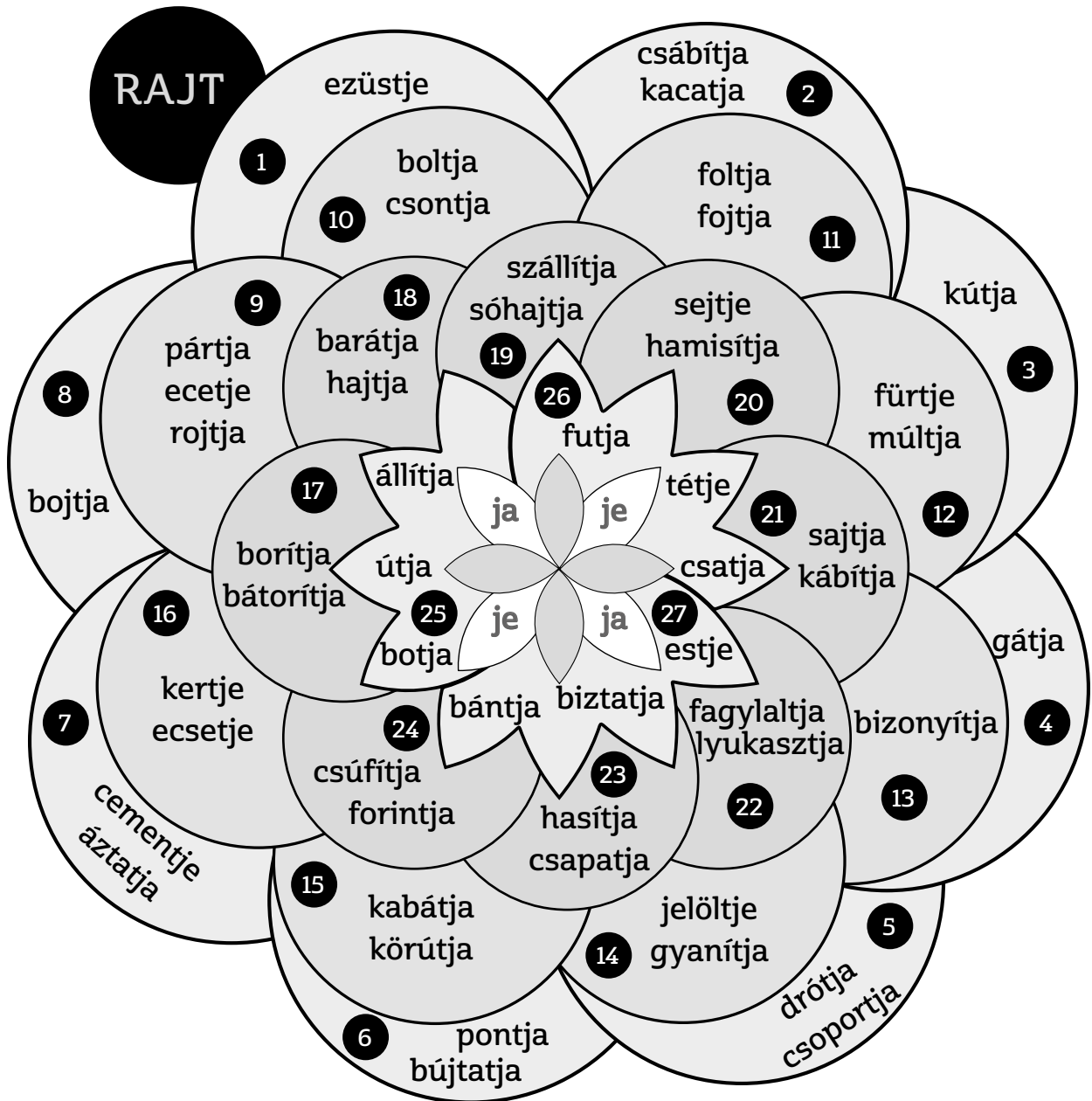
pad

zsold

lúd

Szófaji TOTÓ 2.

Dobj és lépj , a számozás menete szerint haladj!
Olvasd a szavakat! Mi a szófaja? Keresz főneveket! Írd le!

ezüst

kacat

kút

gát

drót

csoport

pont

cement

bojt

párt

ecet

rojt

bolt

csont

falt

fűrt

múlt

jelölt

kabát

körút

kert

ecset

barát

sejt

sajt

fagyalt

csapat

forint

út

bot

tét

csat

est

Halászd ki az összetartozó részeket!

Addig jár a
korsó a kútra...

Sok bába közt...

...az egyenes út.

Kéz...

...kezet mos.

Kettős kötés...

...de erős.

A harag...

...partot mos.

Aki bottal
köszön...

Ki a kicsit
nem becsüli...

...jobban tart.

...a füle mögött.

Kicsi a bors...

...él az
ember.

Nem akarás-
nak nyögés...

Legjobb...

...míg el nem törik.

...aranyat lel.

...a mestert.

...nem csi-
nál nyarat.

A jó munka
dicséri...

Vaj van...

Járt utat a
járatlanért...

...annak bot-
tal felelnek.

Olcsó húsnak...

...az anyja sem
érti a szavát.

...híg a leve.

Néma gyereknek...

...elvész
a gyerek.

Egy fecske...

...keveset fog.

Ki korán kel...

Nem csak
kenyérrel...

...sok jónak
a forrása.

Aki sokat
markol...

...de nem
bírja a farka.

...el ne hagyj!

Sokat akar
a szarka...

Jó szó...

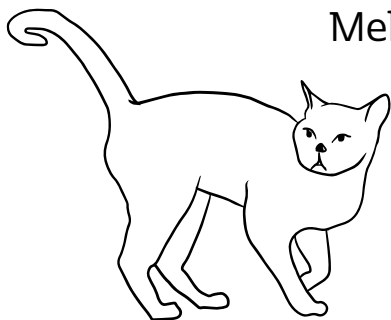
...a nagyot
nem érdemli.

Lassú víz...

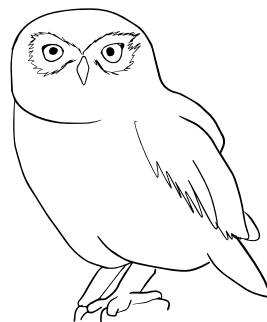
...rossz
tanácsadó.

...a vége.

Állati helykereső 1.

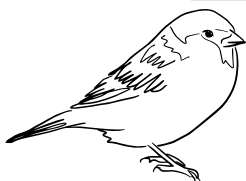

Melyik állat melyik szóláshoz tartozik?
Mondd el a teljes mondatokat!
Kösd is össze!

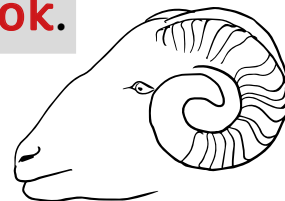

Szelíd, mint a **bárány**.

Úgy élnek, mint a turbékoló **galambok**.

Az egyik **kutya**, a másik **eb**.

Jobb ma egy **veréb**, mint holnap egy **túzok**.

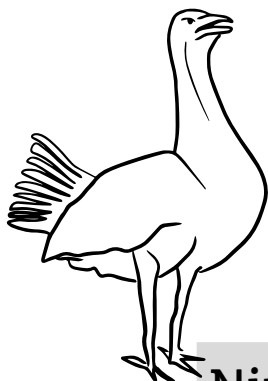

Itatja az **egereket**.

Ártatlan, mint a ma született **bárány**.

Okos, mint a tavalyi **kos**.

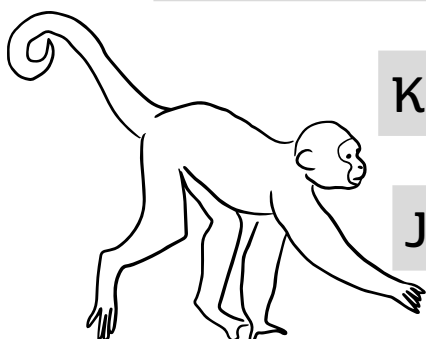

Most ugrik a **majom** a vízbe.

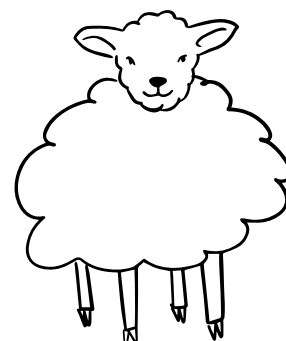
Nincs itthon a **macska**, cincognak az **egerek**.

Bagoly mondja **verébnek**, hogy nagyfejű.

Köti az **ebet** a karóhoz.

Jön még **kutyára** dér.

Állati helykereső 2.

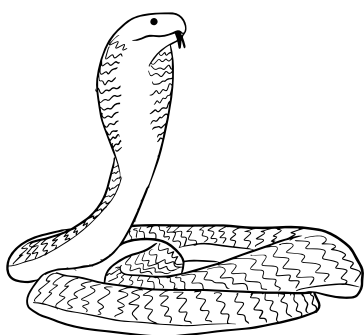

Melyik állat neve hiányzik?
Mondd el a teljes mondatokat!
Kösd is össze!

Bámul, mint **borjú** az új kapura.

A **kecske** is jóllakjék, a káposzta is megmaradjon.

Lenyeli a **békát**.

Él, mint **hal** a vízben.

Emlegetett **szamár**.

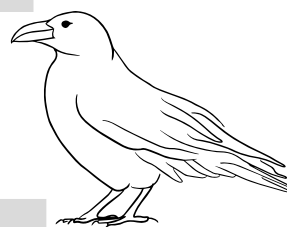

A **lónak** négy lába van, mégis megbotlik.

Itt a kezem, nem **disznó** láb.

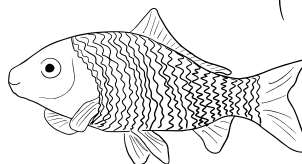
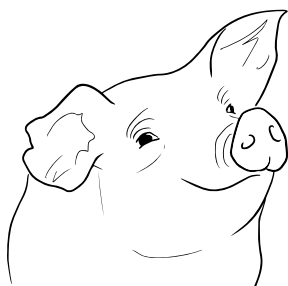
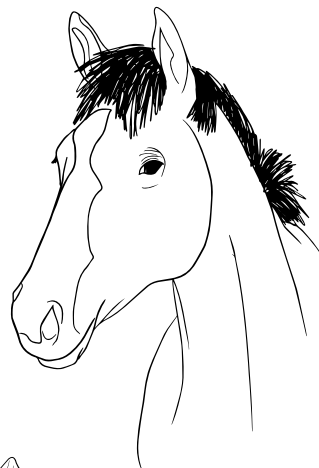
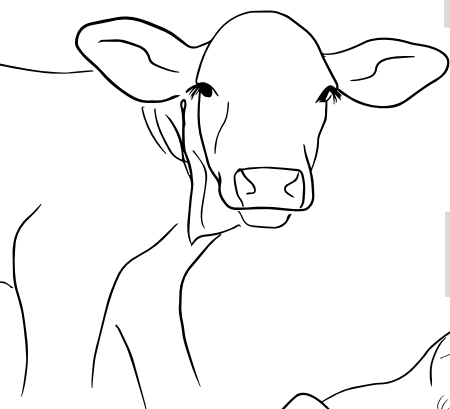
Annyit ért hozzá, mint **tyúk** az ábécéhez.

Kígyót melenget a keblén.

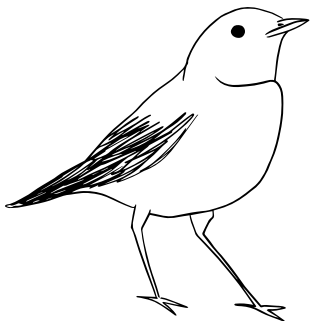
Ha **lúd**, legyen kövér.

Ritka, mint a fehér **holló**.

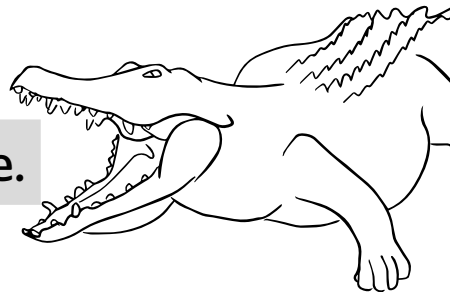

Állati helykereső 3.

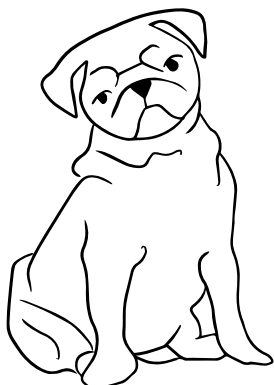
Melyik állat neve hiányzik?
Mondd el a teljes mondatokat!
Kösd is össze!

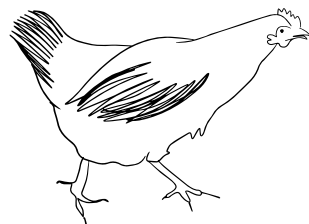
Előre iszik a **medve** bőrére.

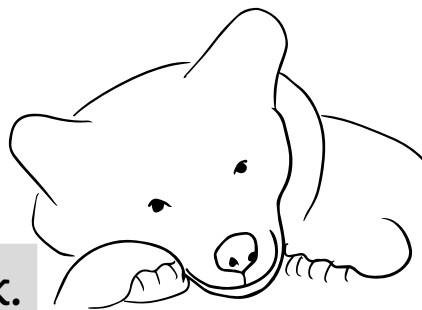
Ordít, mint a fába szorult **féreg**.

Krokodilkönnyeket hullat.

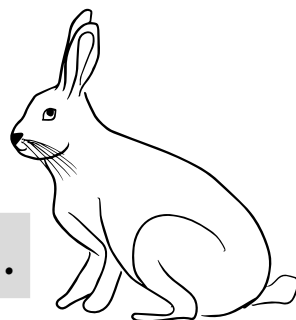
Gyáva, mint a **nyúl**.

Éhes **disznó** makkról álmodik.

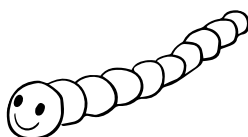

A vak **tyúk** is talál szemet.

Madarat tolláról, embert barátjáról.

Hamarabb utoléri a hazug embert, mint a sánta **kutyát**.

Mit jelent?

Magyarázd meg a szólásokat!
A helyes válaszok pontot érnek. Verseny!

Vágd ki a képeket! Húzz egy kártyát!
Melyik mondat a kakukktojás?

Bolond lyukból
bolond szél fúj.

Bolond, ki egy kőbe
kétszer ütközik.

Nagy úrral,
bolonddal nem jó
tréfálni.

**Ifjúság bolondság,
őregség gyöngesség.**

Könnyű szegényből
bolondot csinálni.

Nem fűlik a
munkához a foga.

Rest, mint az ördög
a jóra.

**Könnyű szép
időben hajót
kormányozni.**

Úgy áll a munkához,
hogy más is hozzá-
férjen.

Ki a munkát kerüli,
gyomrát nehezen
tölti.

Bölcs ember minde-
nütt otthon van.

Az okos más kárán
tanul.

**Tudatlanok között
könnyű bölcsnek
lenni.**

Többször győz az
okos, mint a bátor.

Az okos ember ha
keveset is szól,
sokat mond.

Burokban született.

**Minden hájjal
megkent.**

Szerencsés csillag
alatt született.

Él, mint hal
a vízben.

Él, mint Marci
Hevesen.

Benne van a
csávában.

**Kimutatja a foga
fehérjét.**

Szorul a hurok
a nyakán.

Megüti a bokáját.

Kutyaszorítóba
került.

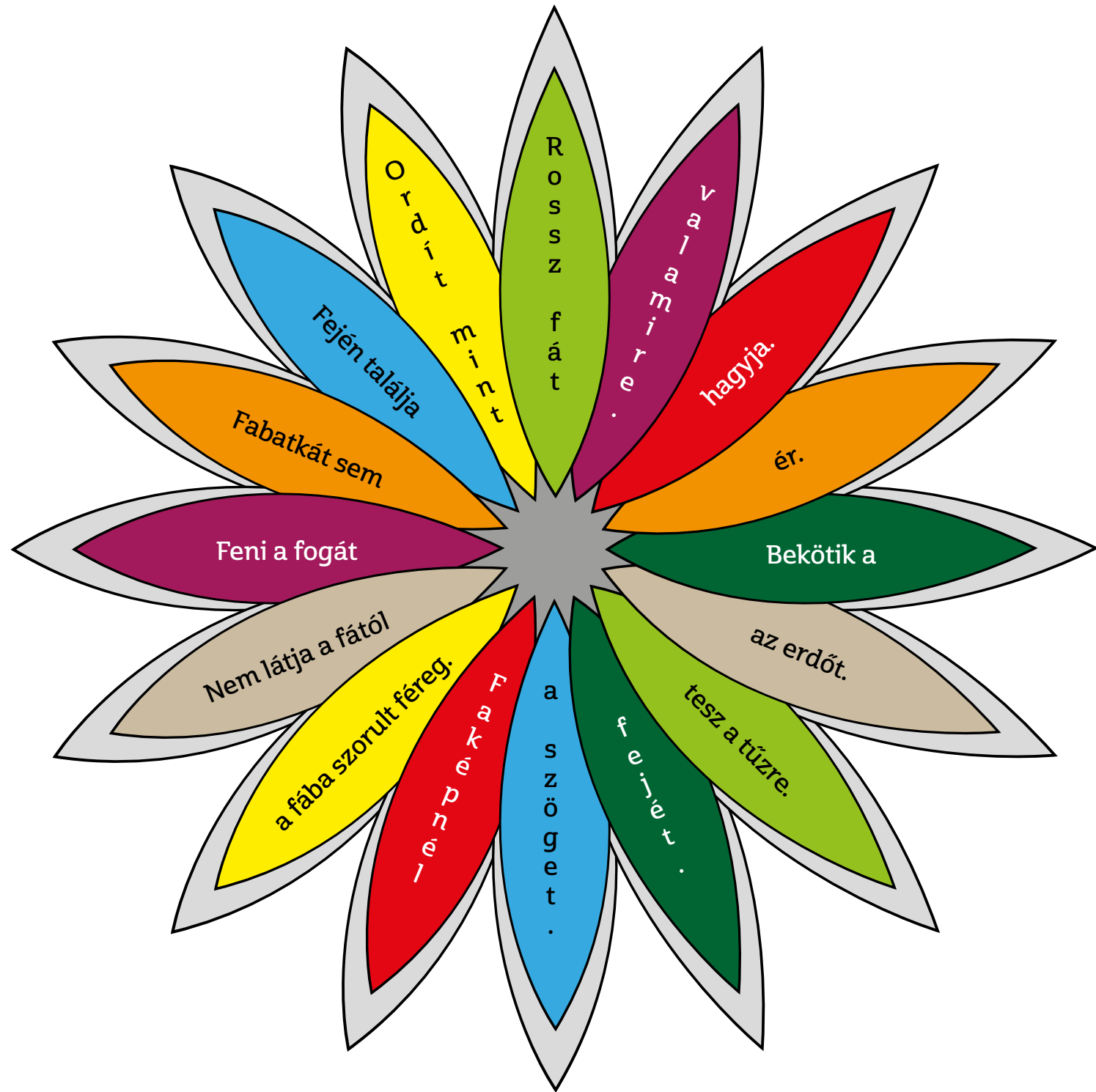
Nagy embernek
nagy az árnyéka.

Hiába fürdik a
csóka, nem lesz
belőle hattyú.

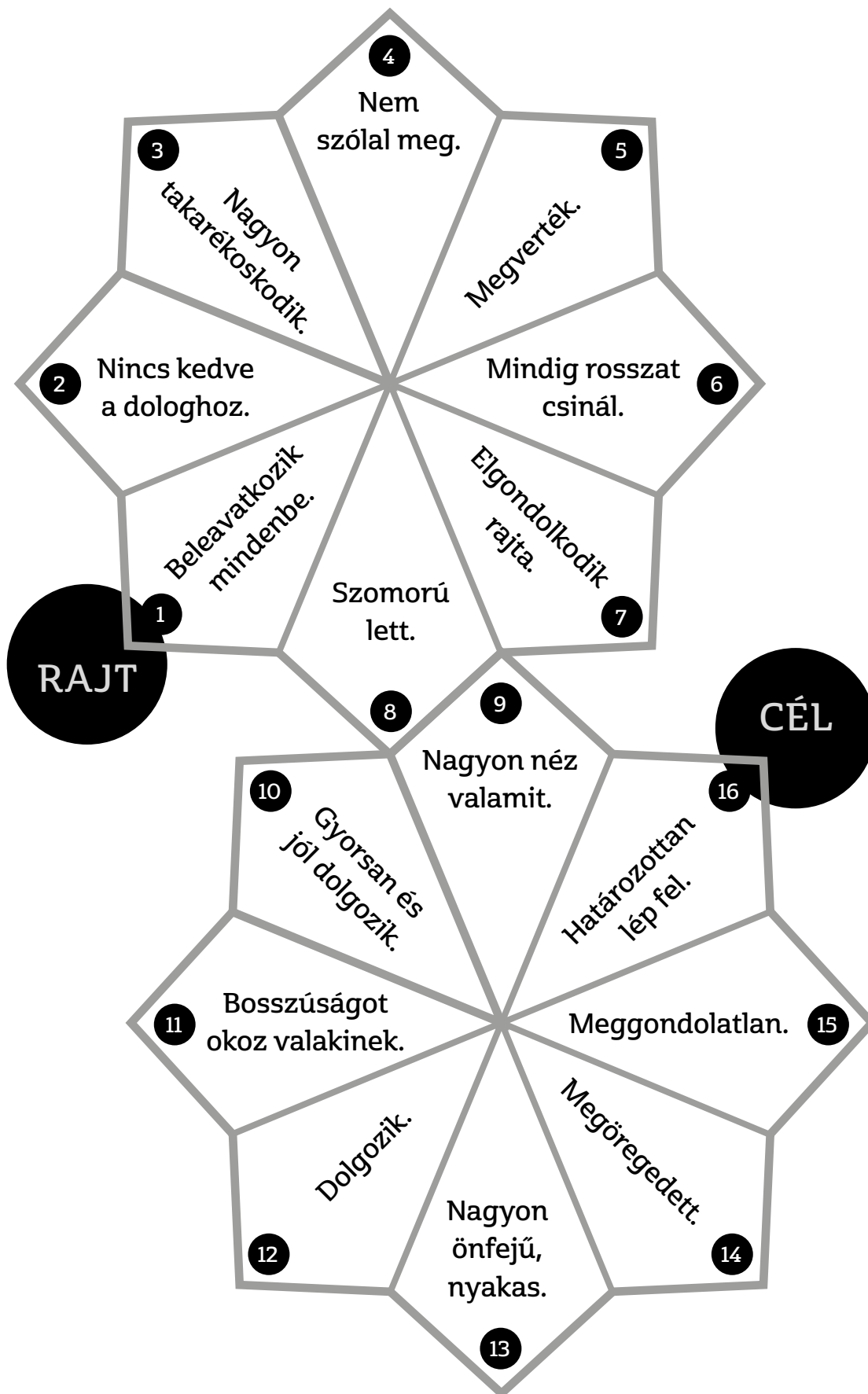
**Ha a szép rútul
beszél, minden
szépségét elveszti.**

A törpe csak törpe
marad, ha a
hegytetőn is áll.

Színezd egyformára az összetartozó szólások elejét és végét!

Dobj és lépj! Melyik szólásra gondoltam a másik oldalon szereplők közül? Ha nem sikerül, adj zálogot, a játék végén kiválthatod!

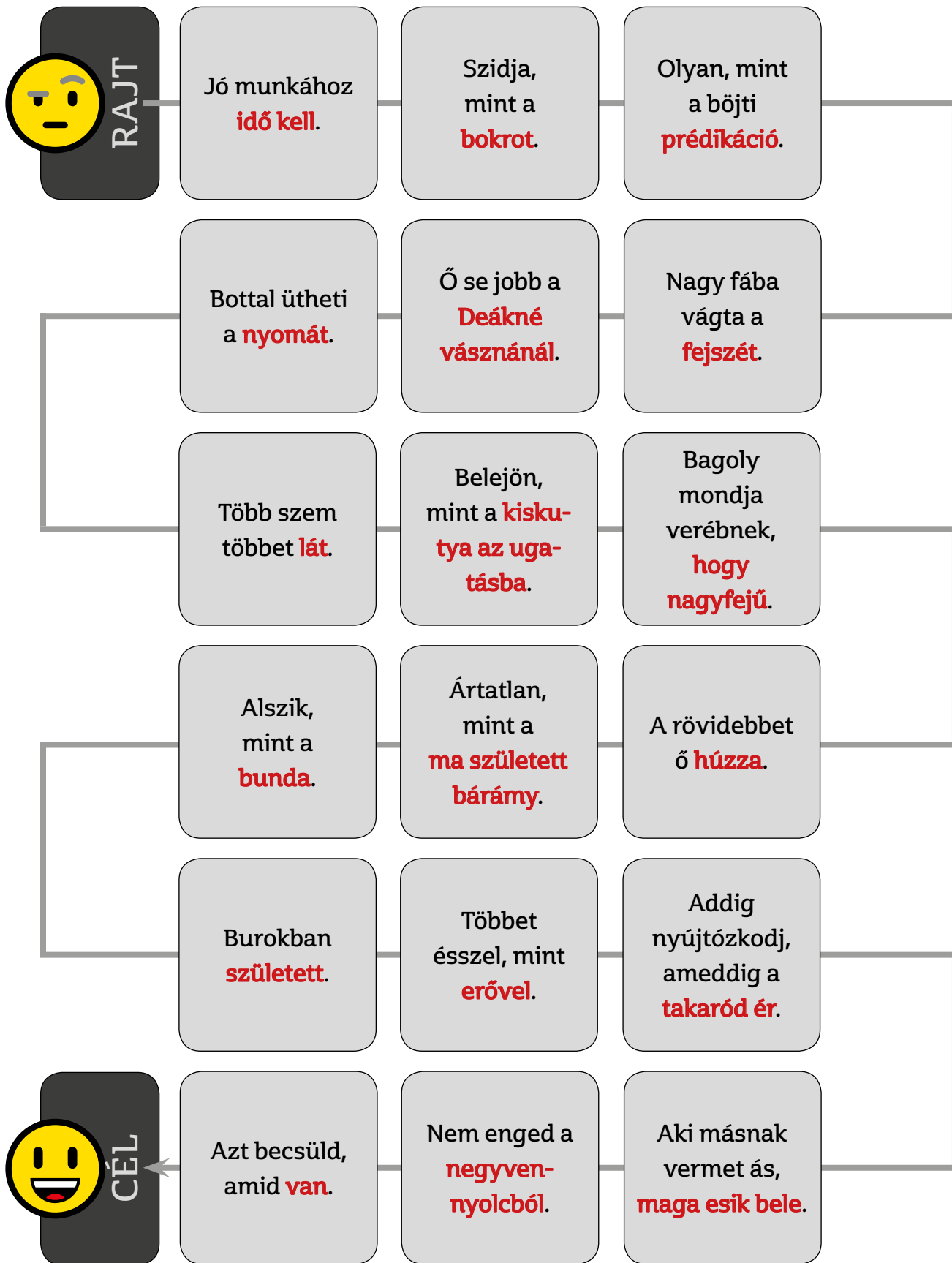

Egy szólásnak nincs párja/meghatározása. Mit jelent? Írd le!

Bambán, bután bámul.

Dobj és lépj! Fejezd be a szólásokat!
Ha nem tudod, lépj vissza a RAJT-ra!

Melyik szónak hol van a helye?
Pótold a mondatokba a számneveket! Kösd is össze!

A rest
kétszer
fárad.

Száz
szónak is
egy
a vége.

Három
a magyar
igazság.

Az egyik
tizenkilenc,
a másik
egy
híján
húsz.

A nagy teher is
könnyű, ha
sok
kéz emeli.

Bolond, ki
egy
kőbe
kétszer
ütközik bele.

Több
szem
többet
lát.

egy

kétszer

kétszer

egy

Száz

Több

húsz

sok

Három

tizenkilenc

egy

többet

Keresd meg!

Melyik szó hiányzik a szólásból?
Pótold a mondatokba a számneveket! Kösd is össze!

A lónak
négy
lába van, mégis
megbotlik.

Sok
jó ember kis
helyen is elfér.

Egy
fecske nem csinál
nyarat.

Sok
kéz hamar kész.

Többet
ésszel,
mint erővel.

Két
szék közül a pad
alá esik.

Sok
lúd disznót győz.

Több
nap, mint kolbász.

Egy

Többet

négy

Több

Sok

Sok

Két

Sok

Fejtörő 1.

Keresd meg a körökben lévő kérdőjelek helye szerint az összes szóhoz illeszthető elő-, vagy utótagot!

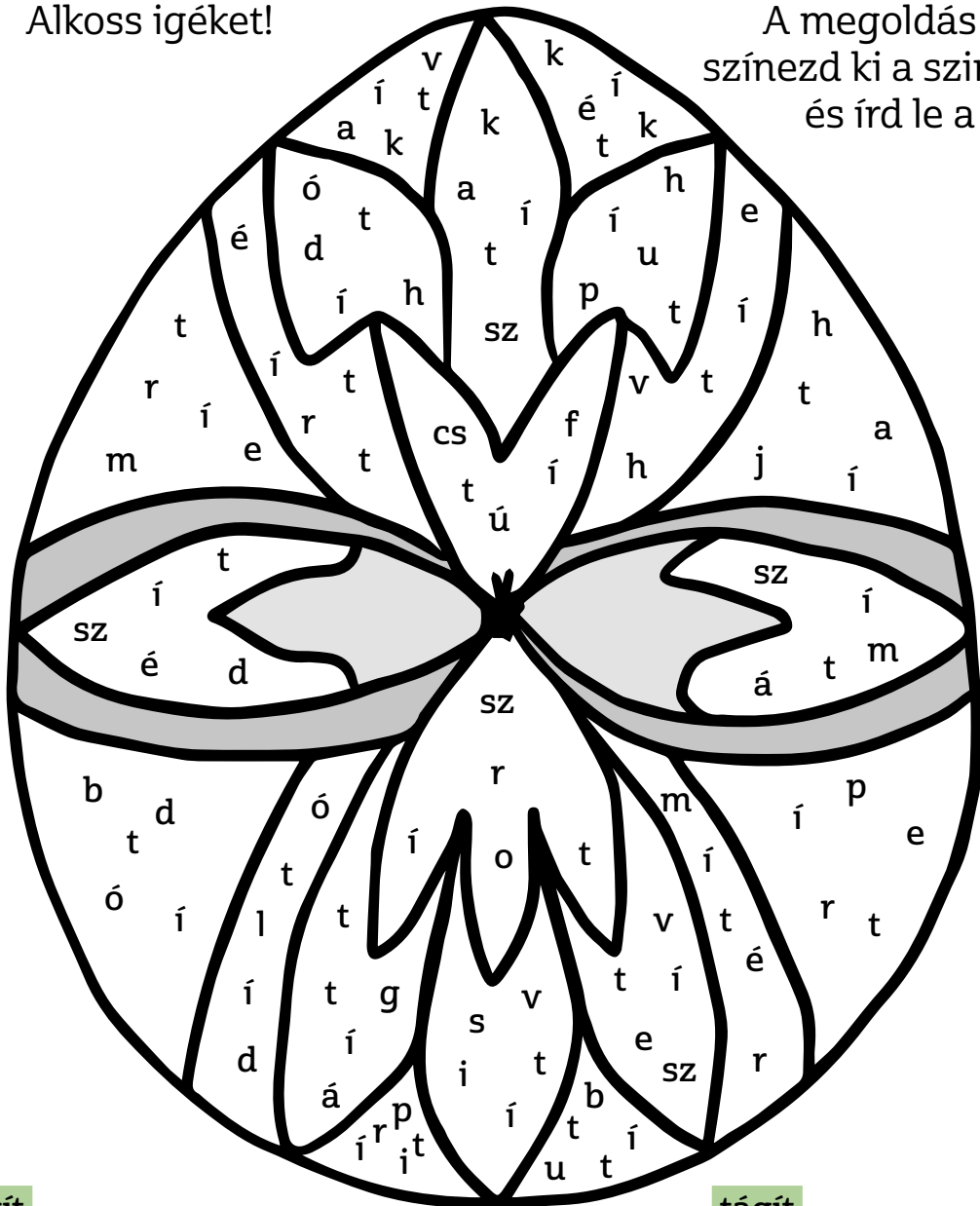
Keresd meg a körökben lévő kérdőjelek helye szerint az összes szóhoz illeszthető elő-, vagy utótagot!

21 **szépít**

Szabálytanulás 2.

Alkoss igéket!

A megoldás után
színezd ki a szirmot,
és írd le a szót!

szakít

tágít

csúfít

rémít

lódít

kékít

veszít

bódít

puhít

butít

szédít

hevít

visít

merít

hajít

szorít

térít

számít

pirít

hódít

repít

vakít

Játékos mássalhangzók. Mi változott?

Dobj és lépj! Mindegyik szóval mondj 1 mondatot!

Mi a nyelvtani szabály? Mi változott?

A hangoknak jelentésmegkülönböztető szerepük van.

RAJT

var
varr

hal
hall

szál
száll

tol
toll

orom
orrom

ál
áll

meny
menny

sok
sokk

ép
épp

ujj
új

evet
evett

álom
állom

pára
párra

várom
várrom

bélel
béllel

gépel
géppel

szível
szívvel

kelek
kellek

fejel
fejjel

fülel
füllel

halom
hallom

szelem
szellem

tüzel
túzzel

zsebel
zsebbel

földel
földdel

tejel
tejjel

büntet
büntett

vasal
vassal

CÉL

halat
hallat

tolat
tollat

házal
házzal

pénzel
pénzzel

hasal
hassal

RAJT

CÉL

1. Dobj és lépj!
Alkoss szavakat!

2. Dolgozz hallás útján!

3. Keresd meg azokat a szavakat, amelyek csak az első betűjükben különböznek! Írd is le!

pettyes bolyhos bojtos torkos kockás cukros zsémbes pontos félszeg mérges sonkás nedves gazdag kancsal

boldog pompás huncut titkos könnyed sürgős példás pajkos csendes dolgos fontos kedves délceg dölyfös kéréses szomjas

nedves - kedves mérges - kéréses - férges pontos - fontos